

**Vazgeçilen alacağın özel karşılık hesabına alınıp alınmayacağı,
hangi yılın zararından mahsup edileceği ve sermaye azaltılmasının
vazgeçilen alacak olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceği hk.**

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	50426076-125[9-2014/20-241]-8
Tarih	23.01.2017

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

KAYSERİ VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü)

Sayı : 50426076-125[9-2014/20-241]-8

23.01.2017

Konu : Vazgeçilen alacağın özel karşılık hesabına alınıp alınmayacağı, hangi yılın zararından mahsup edileceği ve sermaye azaltılmasının vazgeçilen alacak olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceği hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, tamamı nakden ödenmiş bulunan şirket sermayenizin geçmiş yıl zararları nedeniyle kaybedilmesi üzerine, şirketinizin teknik iflasının önlenmesi için şirketinizin %100 hissesine sahip ortağının 2.850.000,00 TL tutarındaki alacağından vazgeçtiği, Mart 2014'te yapılan ve 01.04.2014 tarihinde tescil edilen genel kurulda da vazgeçilen alacağın geçmiş yıl zararlarına mahsup

edilmesine karar verildiği, borçlu sıfatında olan şirketinizin vazgeçilen alacak tutarından fazla geçmiş yıl zararı bulunması sebebiyle, vazgeçilen söz konusu tutarın dönem gelirlerine dahil edilerek 2014/2 geçici vergilendirme döneminde beyan edildiği ancak Vergi Usul Kanunun 324 üncü maddesine uyarınca söz konusu alacaktan vazgeçildiği tarihte itfa edilebilecek geçmiş yıl zararı bulunduğu halde, bu tutarın alacaktan vazgeçilen dönemde gelir yazılmadan, alacaktan vazgeçilen dönemden sonra oluşacak zararlara mahsup edilmek üzere özel karşılık hesabında bekletilmesinin gerekip gerekmediği ile aynı genel kurulda şirket sermayesinin 10.000.000,00 TL azaltılarak 5.000.000,00 TL'ye indirilmesine karar verildiği ve sermaye azaltımı işleminin 11.08.2014 tarihinde Ticaret Siciline tescil ettirilerek sonuçlandırıldığı, şirket ortağının azaltılan sermaye tutarından doğan alacağının geçmiş yıl zararlarına mahsubunu talep ederek tahsilinden vazgeçmesinin, Vergi Usul Kanunun 324 üncü maddesi kapsamında şirketiniz açısından vazgeçilen alacak olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği hususlarında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinde, kurumlar vergisinin bir hesap dönemi içinde elde edilen safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı ve safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 38 inci maddesinde, bilanço esasına göre ticari kazancın teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonundaki ve başındaki değerleri arasındaki müspet fark olduğu; bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce işletmeye ilave olunan değerlerin bu farktan indirileceği, işletmeden çekilen değerlerin ise farka ilave olunacağı, ticari kazancın bu şekilde tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu Kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulacağı hükmüne yer verilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- 227 nci maddesinin birinci fıkrasında "Bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir.",

- 322 nci maddesinde "Kazai bir hükme veya kanaat verici bir vesikaya göre tahsiline artık imkan kalmayan alacaklar değersiz alacaktır. Değersiz alacaklar, bu mahiyete girdikleri tarihte tasarruf değerlerini kaybederler ve mukayyet kıymetleriyle zarara geçirilerek yok edilirler. İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükelleflerin bu madde hükmüne giren değersiz alacakları, gider kaydedilmek suretiyle yok edilirler.",

- 324 üncü maddesinde "Konkordato veya sulh yoluyla alınmasından vazgeçilen alacaklar, borçlunun defterlerinde özel bir karşılık hesabına alınır. Bu hesabın muhteviyatı alacaktan vazgeçildiği yılın sonundan başlayarak üç yıl içinde zararla itfa edilmediği takdirde kar hesabına naklolunur."

hükümleri yer almaktadır

Kanaat verici bir vesikadan ne anlaşılması gerektiği hususunda ise Kanunda yeterli açıklık bulunmamaktadır. Ancak, vergi hukuku uygulaması bakımından kanaat verici vesikalara örnek olarak aşağıdaki belgeler sayılabilir:

-Borçlunun herhangi bir mal varlığı bırakmadan ölümü veya Medeni Kanunun 31 ve izleyen maddelerine göre mahkemelerce borçlu hakkında verilen gaiplik kararı ve mirasçılarının da mirası reddettiklerine dair sulh hukuk mahkemelerince verilmiş bulunan mirası red kararı,

-Borçlu aleyhine alacaklı tarafından açılan davayı borçlunun kazandığına dair mahkeme kararı,

-Mahkeme huzurunda alacaktan vazgeçildiğine ilişkin olarak düzenlenmiş belgeler,

-Alacaktan vazgeçildiğine dair konkordato anlaşması,

-Borçlunun dolandırıcılıktan mahkum olması ve herhangi bir malvarlığı bulunmadığını belgeleyen resmi evrak,

-Borçlunun adresinin saptanamaması nedeniyle icra takibat dosyasının kaldırıldığını ve yasal süresi içerisinde yenileme talebinde de bulunulmadığını gösteren icra memurluğu yazısı,

-Gerek doğuşu gerekse vazgeçilmesi bakımından belli ve inandırıcı sebepleri olmak şartıyla alacaktan vazgeçildiğini gösteren anlaşmalar, (Alacaklının tek taraflı irade beyanı ile alınmasından vazgeçilen alacakların, değersiz alacak olarak zarar kaydı mümkün değildir.)

-Ticaret mahkemesince borçlu hakkında verilmiş ve ilgili masa tarafından tasfiyeye tabi tutulmuş bulunan iflas kararına ilişkin belgeler.

Bir alacağın, vazgeçilen alacak olarak kabul edilmesi için alacağın konkordato veya sulh yolu ile alınmasından vazgeçilmesi gerekmektedir. Konkordato, İcra ve İflas Kanununda düzenlenmiş, usul ve esasları ayrıntılı bir şekilde ortaya konmuş olmakla birlikte, sulh yoluyla vazgeçme herhangi bir şekle tabi olmayıp, sulh yolu ile alınmasından vazgeçilen alacağın Vergi Usul Kanununun 227 nci maddesi uyarınca kanaat verici bir vesika ile tevsik edilmesi icap etmektedir.

Diğer taraftan, vazgeçilen alacak için borçlunun defterlerinde özel bir karşılık hesabı açılması, karşılık hesabına alınan borç miktarının üç yıl içinde ortaya çıkacak zararlar mahsup edilmesi, bu süreçte mahsup edilemeyen karşılık tutarının üçüncü yılın hesap dönemi sonunda kâr hesabına aktarılması gerekmektedir.

Buna göre, şirketinizden alacaklı olan ortaklarınızın bu alacaklarından vazgeçmelerine ilişkin olarak alınan yönetim kurulu kararının kanaat verici vesika olarak kabulü mümkün olmayıp mahkeme huzurunda alacaktan vazgeçildiğine ilişkin olarak düzenlenmiş belgeler veya yukarıda ifade edildiği şekilde alacaktan vazgeçildiğini gösteren anlaşmanın bulunması halinde vazgeçilen alacak olarak değerlendirilmesi mümkündür.

Öte yandan, mükelleflerin teknik iflasa uğramamak için yaptıkları sermaye azaltımı işlemi, mükellefin mevcut faaliyetine devam etmesini sağlamak yönünde yapılan bir işlem olup, sermaye azaltımı işleminde anılan Kanun kapsamında sermayesi azaltılan şirket açısından vazgeçilen alacak ve ortaklar açısından değersiz hale gelen alacak hükümleri oluşmayacaktır.

Bu itibarla, şirketinizin teknik iflas veya mali zorluk nedeniyle borçlarını ödeyemeyecek duruma gelmesi nedeniyle yapılan sermaye azaltımı işlemi kaynaklı olarak ortağınız A.Ş.'nin şirketinizden olan sermaye payı alacağının şirketinizin geçmiş yıllar zararlarına mahsubu için yönetim kurulu kararı alınması sonucu anılan firma tarafından tahsil edilmeyen kısmı, şirketiniz açısından vazgeçilen alacak olarak değerlendirilemeyecektir.

Diğer taraftan, yukarıda sayılan kanaat verici vesikalardan birinin bulunması halinde alacaklının Bağılı Ortaklıklardan Alacaklar hesabında izlediği alacağın alınmaması halinde söz konusu alacak, alacaklı açısından değersiz, borçlu olan şirketiniz açısından vazgeçilen alacak olarak değerlendirilecek ve şirketinizce bu alacak vazgeçildiği yılın sonundan başlayarak 3 yıl içerisinde ortaya çıkacak zararlar mahsup edilebilecektir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026